

Урядова програма «Доступні ліки»: акцент на вітчизняні препарати для лікування серцево-судинних захворювань

З 1 квітня в Україні діє урядова програма «Доступні ліки», яка дає можливість кожному українцю безкоштовно чи з незначною доплатою отримати фармацевтичні препарати для лікування серцево-судинних захворювань (ССЗ), бронхіальної астми та цукрового діабету 2 типу.

Пріоритет було надано саме цим хворобам, оскільки вони найбільш виразно підвищують показники смертності населення України та знижують якість життя пацієнтів, однак підлягають ефективному амбулаторному лікуванню за умов ретельного контролю над цільовими показниками (рівень артеріального тиску (АТ), кількість нападів астми, концентрація глюкози крові).

В Україні частка ССЗ у структурі загальної летальності становить 65%, що майже вдвічі перевищує середньоєвропейські показники (Писарук А. В. і соавт., 2014). D. Vagero (2010) вважає, що протягом останніх кількох десятиліть між східно- та західноєвропейськими країнами виник та дедалі зростає істотний розрив, який характеризує гірший стан здоров'я населення України, Білорусі, Молдови та Росії порівняно із західноєвропейськими країнами.

Низькі показники тривалості життя та високий відсоток смертності від ССЗ в Україні частково обумовлені неповноцінним лікуванням цих хвороб, що не відповідає новітнім світовим стандартам. Така невідповідна терапія часто має фінансово-економічне підґрунтя, особливо серед соціально незахищених верств населення. Тому впровадження державної програми, за якою пацієнт зможе безкоштовно отримати найдешевший пріоритетний генеричний засіб або придбати препарат іншого виробника із суттєвою знижкою, покликане покращити рівень охоплення населення країни лікуванням з використанням сучасних рекомендованих медикаментів.

Перелік міжнародних непатентованих назв речовин для лікування ССЗ, що входять до програми реімбурсації, включає аміодарон, амлодіпін, атенолол, бисопролол, верапаміл,

гідрохлортиазид, дигоксин, еналаприл, ізосорбід динітрат, карведилол, клопідогрель, метопролол, нітрогліцерин, симвастатин, спіронолактон та фуросемід. Серед засобів, вартість яких підлягає відшкодуванню, представлені і медикаменти виробництва ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» (Україна), зокрема такі препарати для терапії ССЗ: Аритміл, Атрогрел, Біпролол, Фуросемід, Гідрохлортиазид, Верапамілу гідрохлорид та Дигоксин.

На думку деяких авторів, аміодарон є найбільш ефективним з існуючих антиаритміків, на долю якого припадає чверть усіх призначень цих ліків (Джанашія П.Х. і соавт., 2006). Аритміл (аміодарону гідрохлорид, 200 мг) – антиаритмічний засіб III класу, що блокує калієві та кальцієві канали мембран кардіоцитів, а також гальмує синаотріальну, внутрішньопередсердну та атріовентрикулярну провідність. Аритміл ефективно попереджує рецидиви життєзагрозливих аритмій, у т. ч. шлуночкової та надшлуночкової тахікардії, фібриляції шлуночків, фібриляції/тріпотіння передсердь. Аритмілу також властива антиангінальна дія, зумовлена зниженням потреби міокарда в кисні на тлі зменшення частоти серцевих скорочень (ЧСС) та зниження периферійного опору судин.

Атрогрел (клопідогрелю бисульфат, 75 мг) – антиагрегант, що застосовується для профілактики різних проявів атеротромбозу у хворих після інфаркту міокарда, ішемічного інсульту чи виявлення захворювань периферичних артерій; у пацієнтів з гострим коронарним синдромом, у т. ч. після чрезшкірного коронарного втручання; в осіб з фібриляцією передсердь. Вже через кілька годин після прийому клопідогрелю спостерігається значне

гальмування агрегації тромбоцитів, яке поступово наростає впродовж подальшої терапії препаратом (Добровольський А.В., 2009).

Біпролол (бисопрололу фумарат, 5 чи 10 мг) – селективний β-адреноблокатор, що здійснює антигіпертензивний та антиангінальний ефекти. Основними показаннями до застосування Біпрололу є артеріальна гіпертензія (АГ) різного генезу, ішемічна хвороба серця (ІХС) та хронічна серцева недостатність (СН). До властивостей Біпрололу належать зниження потреби міокарда в кисні, зменшення секреції реніну нирками, зниження серцевого викиду, пригнічення симпатоадреналової системи. Варто відзначити, що Біпролол має низьку спорідненість з β₂-рецепторами гладких м'язів бронхів та судин, а також ендокринних органів, що суттєво знижує ймовірність виникнення побічних ефектів. Порівняльне рандомізоване дослідження P. Gosse та співавторів (1990) показало, що застосування бисопрололу в дозі 10–20 мг/добу призводить до зниження індексу маси міокарда лівого шлуночка на 11%, що зрівнює з ефектом еналаприлу в дозі 20–40 мг/добу.

Верапамілу гідрохлорид (80 мг) є селективним антагоністом кальцію, що знижує тиск периферичних артерій та поліпшує кровопостачання міокарда. Ці ефекти обумовлюють доцільність призначення Верапамілу гідрохлорид при АГ, ІХС, надшлуночкових аритміях та пароксизмальній надшлуночкової тахікардії.

Дигоксин (0,25 мг) – серцевий глікозид рослинного походження, що збільшує ударний об'єм серця, уповільнює атріовентрикулярну провідність та знижує ЧСС. Дигоксин призначається при застійній СН, фібриляції/

тріпотінні передсердь та суправентрикулярній пароксизмальній тахікардії.

Серед діуретичних препаратів, що беруть участь у програмі, представлений Фуросемід (40 мг) – петльовий діуретик, показаний при АГ та набряковому синдромі різного генезу, у т. ч. при хронічній застійній СН, та Гідрохлортиазид (25 мг), що також призначається при набряках внаслідок застійної СН та є часто застосовуваним засобом при АГ як монотерапія чи в комбінації з іншими засобами. Антигіпертензивна дія Гідрохлортиазиду проявляється через 3–4 дні, однак для досягнення оптимального терапевтичного ефекту слід приймати препарат 3–4 тижні.

Слід зазначити, що пацієнти сімейного лікаря/терапевта зазвичай характеризуються високим показником коморбідності, що обумовлює потребу в призначенні кількох лікарських засобів. Крім того, досягти цільового рівня АТ за допомогою монотерапії вдається тільки обмеженій кількості пацієнтів (у дослідженні ALLHAT – 38%, HOT – 37%, INVEST – 20%, LIFE – 8%) (Верткин А.Л., Тополянский А.В., 2010). Перелічені вище лікарські препарати ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» добре комбінуються між собою, що уможлиблює їх комплексне застосування при поєднанні кількох ССЗ, насамперед АГ та ІХС або СН.

Медикаменти ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ» виробляються у високотехнологічних сучасних умовах, відповідають світовим стандартам якості (GMP, ISO 9001) та характеризуються невисокою вартістю, що робить застосування засобів цього виробника обґрунтованим не тільки з медичної, а й з фінансової точки зору.

При підготовці статті було використано матеріали сайту Міністерства охорони здоров'я України (www.moz.gov.ua) та інструкції до відповідних препаратів.

Підготувала Лариса Стрільчук

ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА ПАТ НВЦ "БОРЩАГІВСЬКИЙ ХФЗ", ВАРТІСТЬ ЯКИХ ПІДЛЯГАЄ ВІДШКОДУВАННЮ ЗГІДНО УРЯДОВОЇ ПРОГРАМИ "ДОСТУПНІ ЛІКИ"

Коротка інформація про лікарський засіб Аритміл. Р.п. МОЗ України № UA/1438/02/01 від 06.11.14.
Склад: 1 таблетка містить 200 мг аміодарону гідрохлориду. Лікарська форма. Таблетки. Фармако-терапевтична група. Антиаритмічні препарати III класу. Код АТХ C01BD01. Показання: профілактика рецидивів: шлуночкової тахікардії, симптоматичної шлуночкової тахікардії, суправентрикулярної тахікардії, уповільнення або зменшення фібриляції або тріпотіння передсердь, фібриляції шлуночків, ішемічна хвороба серця та/або порушення функції лівого шлуночка. Побічні реакції. Гематологічні порушення, брадикардія, розвиток аритмій, порушення провідності, зниження артеріального тиску, нудота, ураження печінки, гіпертироїдизм, тяжкі респіраторні ускладнення, мікроциклідація в епітелії рогівки. Категорія відпуску. За рецептом.

Коротка інформація про лікарський засіб Атрогрел. Р.п. МОЗ України № UA/6567/01/01 від 09.07.12.
Склад: 1 таблетка містить 75 мг клопідогрелю. Лікарська форма. Таблетки, вкриті плівковою оболонкою. Фармако-терапевтична група. Антиагрегантні засоби. Код АТХ B01AC04. Показання: профілактика проявів атеротромбозу, у хворих, які перенесли інфаркт міокарда, ішемічний інсульт або у яких діагностовано захворювання периферичних артерій, у хворих із гострим коронарним синдромом без підйому сегмента ST, у комбінації з ацетилсалicyловою кислотою, із гострим інфарктом міокарда з підйомом сегмента ST у комбінації з ацетилсалicyловою кислотою, профілактика атеротромботичних та тромбоемболічних подій при фібриляції передсердь. Побічні реакції. Кроветеча, порушення гематологічних показників, галюцинації, головний біль, запаморочення, печінкова недостатність, гепатит, гематурія, геморулонофрит, підвищення рівня креатиніну у крові. Категорія відпуску. За рецептом.

Коротка інформація про лікарський засіб Біпролол. Р.п. МОЗ України № UA/3800/01/01 та № UA/3800/01/02 від 21.10.2015. Склад: 1 таблетка містить 5 мг або 10 мг бисопрололу фумарату. Лікарська форма. Таблетки. Фармако-терапевтична група. Селективні блокатори β-адренорецепторів. Код АТХ C07AB07. Показання до застосування. Артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця, хронічна серцева недостатність із систолічною дисфункцією лівого шлуночка у складі комплексної терапії. Побічні реакції. Брадикардія, гіпотензія, погіршення проявів серцевої недостатності, порушення ритму та АВ-провідності, запаморочення, головний біль, кашель, бронхоспазм, закладеність носа, диспнея, сухість у роті, біль у животі, нудота, блювання, реакції гіперчутливості. Категорія відпуску. За рецептом.

Коротка інформація про лікарський засіб Верапамілу гідрохлорид. Р.п. МОЗ України № UA/3226/01/01 від 06.03.2015. Склад: 1 таблетка містить 80 мг верапамілу гідрохлориду. Лікарська форма. Таблетки, вкриті плівковою оболонкою. Фармако-терапевтична група. Селективні антагоністи кальцію з переважно дією на серце. Похідні феніланіламіну. Код АТХ C09DA01. Показання: артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця, аритмія: пароксизмальна надшлуночкова тахікардія, меретинія/тріпотіння передсердь зі швидкою АВ-провідністю. Побічні реакції. Головний біль, запаморочення, шлуночко-кишкові розлади, брадикардія, тахікардія, відчуття серцебиття, зниження артеріального тиску, гіперемія, периферичний набряк. Категорія відпуску. За рецептом.

Коротка інформація про лікарський засіб Дигоксин. Р.п. МОЗ України № UA/7385/01/01 від 16.11.12. Склад: 1 таблетка містить дигоксин 0,25 мг. Лікарська форма. Таблетки. Фармако-терапевтична група. Серцеві глікозиди. Глікозиди наперстянки. Дигоксин. Код АТХ C01A A05. Показання: застійна серцева недостатність, меретинія та тріпотіння, суправентрикулярна пароксизмальна тахікардія. Побічні реакції. Гематологічні порушення, алергічні реакції, гінекомастія, дезорієнтація, сплутаність свідомості, амнезія, депресія, психоз, невралгія, підвищена стомлюваність, нечистість зору, сльозотеча, порушення ритму та провідності, подовження інтервалу PR, депресія сегменту ST, АВ-блокада, диспепсичні розлади. Категорія відпуску. За рецептом.

Коротка інформація про лікарський засіб Фуросемід. Р.п. МОЗ України № UA/2983/01/01 від 21.09.15. Склад: 1 таблетка містить 40 мг фуросеміду. Лікарська форма. Таблетки. Фармако-терапевтична група. Високоактивні діуретики. Код АТХ C03CA01. Показання: набряки при хронічній застійній серцевій недостатності, хронічній нирковій недостатності, гостра ниркова недостатність, набряки при нефротичному синдромі та захворюваннях печінки, артеріальна гіпертензія. Побічні реакції. Електролітні порушення, зневоднення, головні болі, підвищення рівня креатиніну, сечовини, тригліцеридів, сечової кислоти, гіперліпідемія, тромбоцитопенія, лейкопенія, алергічні реакції. Категорія відпуску. За рецептом.

Виробник ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», вул. Миру 17, м. Київ, Україна, 03134. Тел.: (044) 205-41-23, (044) 497-71-40, www.bcpp.com.ua.
Повна інформація про лікарські засоби міститься в інструкції для медичного застосування. Інформація для професійної діяльності медичних та фармацевтичних працівників.